Instanţa de fond: Judecătoria Chişinău, sediul Rîşcani (jud. I. Barbacaru)
Dosarul nr. 3a-611/24 (2-23020691-02-3a-06062024)

D E C I Z I E

12 februarie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Preşedintele completului, judecătorul	Sîrbu Victoria
Judecătorii	Braga Angela și Cașcaval Andrei
Grefier	Negrei Corina

examinând în ședință publică, apelul declarat de Uniunea Avocaților din Republica Moldova împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 februarie 2024, adoptată în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Trofimov Serghei către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu privire la impunerea la acţiune,

C O N S T A TĂ :

Pretențiile reclamantului:

La data de 06 februarie 2023 (conform plicului anexat) Trofimov Serghei s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu privire la impunerea la acţiune.

În motivarea acțiunii depuse a indicat că, la 29.06.2010 a fost angajat în funcţia de ***** şi la data de 23.03.2021 a demisionat din funcţia respectivă, avînd un stagiu de muncă în funcţia de procuror de 10 ani şi 9 luni.

Considerînd că la data de 26.03.2021 întrunește condiţiile prevăzute de art. 10 alin. (2) şi art. 21 alin. (5) lit. b)-f), alin. (3) lit. a), b) din Legea cu privire la avocatură a depus cerere la Uniunea Avocaţilor, prin care a solicitat admiterea sa în profesia de avocat.

La cerere a depus actele necesare prevăzute de Legea cu privire avocatură precum şi alte acte solicitate de Uniunea Avocaţilor şi anume, caracteristicele de la Procuratura Generală şi Consiliul Superior al Procurorilor, certificate medicale, cazier judiciar, precum şi taxa de 15.000 lei prevăzută de lege.

Conform hotărîrii nr. 63/2/2022 din 08.02.2021, Comisia de licenţiere a profesiei de avocat a respins cererea sa ca fiind neîntemeiată, bazîndu-se pe modificările art. 10 din Legea cu privire la avocatură din data de 21.01.2022 şi publicării acestor modificări în Monitorul Oficial nr. 13 din 25.01.2022.

La data de 30.11.2022 prin cerere a solicitat restituirea taxei achitate de 15.000 lei.

Prin intermediul poştei la 19.12.2022 a primit de la Uniunea Avocaţilor o scrisoare, prin care i s-a solicitat să prezinte pînă la data de 26.12.2022 opinia sa referitoare la restituirea taxei de 15.000 lei.

La data de 26.12.2022 a prezentat Uniunii Avocaţilor opinia motivată referitor la cererea înaintată.

Ca rezultat al examinării cererii înaintate la data de 06.06.2023, prin intermediul poştei a primit hotărîrea preşedintelui Uniunii Avocaţilor nr. UA/941/2022 din 26.12.2022 de refuz în restituirea taxei.

Cu decizia Uniunii Avocaţilor nu este de acord din următoarele motive expuse mai jos.

Făcînd cunoştinţă cu hotărîrea Congresului Avocaţilor din 05.10.2018 privind stabilirea cuantumului taxei pentru examinarea dosarelor de eliberare a licenţei pentru exercitarea profesiei de avocat persoanelor specificate la art. 10 alin. (2) al Legii din 19.07.2002 cu privire la avocatură, consideră că hotărîrea respectivă nu este actuală ca rezultat al modificării Legii cu privire la avocatură din data de 25.01.2022.

În hotărîrea dată se face trimitere la prevederile art. 37 lit. f) şi i) din Legea cu privire la avocatură şi la art. 42 lit. f) şi i) din Statutul profesiei de avocat.

Prevederea art. 37 lit. f) din Legea cu privire la avocatură a fost abrogată prin Legea nr. 67 la data de 22.04.2021 în vigoare de la data de 14.06.2021.

Deasemenea în hotărîrea privind stabilirea cuantumului taxei pentru examinarea dosarelor de admitere în profesia de avocat persoanelor specificate la art. 10 alin. (2) al Legii din 19.07.2002 cu privire la avocatură se face trimitere că hotărîrea respectivă se adoptă şi în temeiul art. 42 lit. f) şi i) din Statutul profesiei de avocat publicat în Monitorul Oficial al RM nr. 54-57/302 din 08.04.2011.

Făcînd cunoştinţă cu Statutul profesiei de avocat a stabilit, că lit. i) al art. 42 nu există, iar lit. f) se referă la faptul că la Congresul Uniunii Avocaţilor „adoptă hotărîri privind relaţiile dintre barouri”.

Analizînd prevederile actelor normative la care se face trimitere în hotărîrea privind stabilirea cuantumului taxei pentru examinarea dosarelor de admitere în

profesia de avocat persoanelor specificate la art. 10 alin. (2) al Legii din 19.07.2002 cu privire la avocatură, precum şi hotărîrea Comisei de licenţiere care s-a expus la cererea sa din 26.03.2021 consideră că Legea cu privire la avocatură a suferit modificări esenţiale şi din cauza dată lipsesc temeiuri de respingere a cererii sale din data de 30.11.2022 privind restituirea taxei de admitere în profesia de avocat în sumă de 15 mii lei.

Totodată, reclamantul menţionează că Comisia de licenţiere a profesiei de avocat la adoptarea hotărîrii nr. 63/2/2022 din 08.02.2021 nici nu a examinat actele prezentate la cererea sa, prin care a solicitat dreptul de a profesa în calitate de avocat facînd trimitere doar la modificările art. 10 din Legea cu privire la avocatură din data de 21.01.2022 şi publicării acestor modificări în Monitorul Oficial nr. 13 din 25.01.2022, fără a intra în detalii, dacă această modificare este legală şi nu încalcă principiile dreptului internaţional, drepturile omului, nu a reacţionat conform legii, cu toate că preşedintele Uniunii Avocaţilor s-a expus public asupra modificărilor Legii cu privire la avocatură din 25.01.2022.

Solicită reclamantul Trofimov Serghei, anularea hotărârii președintelui Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr. UA/941/2022 din 26 decembrie 2022 cu privire la respingerea restituirii taxei privind examinarea dosarelor de eliberare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 februarie 2024, s-a admis acțiunea de contencios administrativ înaintată de către Trofimov Serghei.

S-a obligat Uniunea Avocaților din RM de a restitui lui Trofimov Serghei, suma de 15.000 lei, sumă achitată de către ultimul la data de 26.03.2021 în contul Uniunii Avocaților din RM conform ordinului de încasare nr.QSG2584*2735946.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 18 martie 2024 Uniunea Avocaților din Republica Moldova a declarat cerere de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 februarie 2024, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului Trofimov Serghei să fie respinsă.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate.

Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii instanţei de fond a fost pronunțat public la 27 februarie 2024, apelul fiind declarat la data de 18 martie 2024, la data de 28 mai 2024 apelantul Uniunea Avocaților din Republica Moldova

a recepționat hotărârea motivată, motivarea apelului fiind depusă la 17 iunie 2024, astfel, Completul constată că, apelul nemotivat și apelul motivat au fost depuse în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel a invocat argumente similare celor expuse în referința depusă în prima instanță la 18 mai 2023, invocând suplimentar că nu este de acord cu hotărârea primei instanțe, o consideră drept una ilegală și neîntemeiată, invocând că instanța eronat a interpretat și a aplicat legea ceea ce a dus la emiterea soluției greșite de restituire a sumei de 15.000 lei.

Totodată, explică că alin. (1) art. 116 Cod administrativ, permite perceperea taxelor pentru desfășurarea procedurilor administrative, emiterea actelor și pentru realizarea operațiunilor administrative. O interpretare prin care ar fi chipurile neexaminarea cererii și restituirea taxelor percepute de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, ar afecta autonomia financiară a organului profesional în raport cu funcțiile, sarcinile și atribuțiile încredințate prin lege, în lipsa unor alocații care să susțină financiar eforturile organului profesional pentru realizarea acestora.

Susține că, principiul auto-reglementării profesiei de avocat, persistent în toate sistemele de drept, a fost consfințit, de asemenea, de legiuitorul moldovean în prevederile art. 1 alin. (2) a Legii cu privire la avocatură nr. 1260/2002, stipulînd că profesia de avocat este liberă şi independentă, cu organizare şi funcţionare autonomă, în condiţiile prezentei legi şi ale statutului profesiei de avocat.

Precizează că, Trofimov Serghei a depus în instanța de contencios administrativ o acțiune în contestare așa cum a solicitat anularea hotărârii președintelui Uniunii Avocaților nr.UA/941/2022 din 26.12.2022, însă instanța de fond eronat a reținut că este o acțiune în obligare și eronat a hotărât asupra obligării de restituire a taxei, or, Trofimov Serghei nici nu a avut asemenea solicitate, instanța nu s-a expus asupra cerințelor din cerere și anume la anularea hotărârii președintelui Uniunii Avocaților nr.UA/941/2022 din 26.12.2022, ceea ce denotă faptul că nu a examinat cauza amplu și multiaspectual, și eronat concuzionând că a fi expropriere și privare de bunuri pe motiv că autoritatea nu a onorat serviciul intimatului și acesta are dreptul la restituirea taxei, or din contra Comisia a Licențiere a examinat cererea lui Trofimov Serghei prin efectuarea operațiunilor administrative și emiterea soluției, ulterior reclamantul a contestat hotărârea Comisiei de Licențiere în instanța de contencios administrativ, instanța a respins acțiunea lui Trofimov Serghei.

În ședința instanței de apel, participanții la proces nu s-au prezentat, deși au fost citați legal despre data, ora și locul ședinței de judecată, astfel în temeiul art. 239 alin. (2) Cod administrativ, Colegiul a decis examinarea cererii de apel în lipsa părților.

Aprecierea instanţei de apel:

Potrivit art.195 Codul administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii – casează integral hotărîrea primei instanței și emite o nouă decizie.

Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1) – (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În corespundere cu prevederile art.221 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prevederile art.220 alin.(1) Cod administrativ, stabilesc că, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93.

Din conținutul art.93 din Codul administrativ, se stabilește sarcina probațiunii, potrivit căreia, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, constată că aceasta urmează a fi casată integral, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată de Trofimov Serghei cu privire la impunerea la acţiune, urmează a fi respinsă, din considerentele ce succed.

Circumstanțele de fapt ale cauzei:

Din materialele cauzei se atestă că, reclamantul Trofimov Serghei, la data de 26.03.2021 a depus la Comisia de Licențiere a Profesiei de Avocat cerere în temeiul căreia a solicitat admiterea în profesia de avocat, bazându-se pe prevederile art. 10 alin. (2) și art. 21 alin. (1) lit. b)-f), alin. (3) lit. a), b) din Legea cu privire la avocatură.

La cerere a anexat:

- copia buletinului de identitate;
- copia diplomei de licențiat în drept și anexa;
- copia carnetului de muncă;
- ordinul cu privire la eliberarea fin funcția de procuror din 23.03.2021;
- caracteristica eliberată de Procuratura Generală din 25.03.2021;
- declarația sub jurământ;
- chestionarul de evaluare a bunei reputații;
- scrisoarea de motivație;
- certificatele medicale;
- certificatul de cazier judiciar;
- bonul de plată. (f.2, dosar administrativ)

Prin hotărârea Uniunii Avocaților nr. 63/2/2022 din 08.02.2022, s-a respins ca neîntemeiată cererea din 26.03.2022 depusă de Trofimov Serghei privind admiterea în profesia de avocat. (f.42-43, dosar administrativ)

Prin cererea din 30.11.2022, Trofimov Serghei a solicitat Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat, restituirea taxei de 15.000 lei achitată la BC „Victoriabank” la 26.03.2021, pentru a fi admis în profesia de avocat (f.44, 45, dosar administrativ)

Prin răspunsul/decizia Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr.UA/941/2022 din 26.12.2022, cererea reclamantului din 30.11.2022 a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.52-57, dosar administrativ)

Nefiind de acord cu răspunsul autorității publice pârâte, reclamantul Trofimov Serghei, s-a adresat cu prezenta acțiune în contencios administrativ.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță, prin hotărârea din 27 februarie 2024, a obligat Uniunea Avocaților din Republica Moldova de a restitui lui Trofimov Serghei, suma de 15.000 lei, achitată la data de 26.03.2021 conform ordinului de încasare nr.QSG2584*2735946.

Verificînd legalitatea actului contestat, Completul specializat consideră eronată concluzia instanței de fond privind admiterea acțiunii înaintate de Trofimov Serghei, din următoarele considerente.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, actul administrativ individual – răspunsul Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr.UA/941/2022 din 26.12.2022, constituie act administrativ defavorabil reclamantului Trofimov Serghei.

Din analiza cerințelor reclamantului Trofimov Serghei se atestă că acțiunea dedusă judecății este una în realizare conform art.206 Cod administrativ.

Completul judiciar atestă că, Trofimov Serghei este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a depus acțiunea în termen, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare, motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, din care motive, acțiunea este admisibilă și pe cale de consecință se va purcede la examinarea pe fond a acesteia.

Potrivit dispozițiilor art. 10 Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002 (în redacția legii în vigoare la data depunerii cererii), (1) Profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetăţenia Republicii Moldova, în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, are diplomă de licenţiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputaţie ireproşabilă şi a fost admisă în profesia de avocat după susţinerea examenului de calificare.

(2) Sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care:

a) dețin titlul de doctor în drept;

b) au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror, dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcția respectivă, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat;

c) au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror și care, după demisia din funcția de judecător sau procuror, au continuat să activeze în domeniul dreptului, dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcția deținută în domeniul dreptului, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat;

d) au cel puțin 6 ani vechime în muncă neîntreruptă în funcția de judecător sau procuror, fiind absolvenți ai cursurilor de formare inițială a judecătorilor sau procurorilor din cadrul Institutului Național al Justiției.

Potrivit art. 21 Legea nr. 1260 din 19.07.2002, (2) Pentru admiterea la examenul de calificare, avocatul stagiar prezintă Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat:

a) cererea de admitere la examenul de calificare;

b) declaraţia despre faptul că în perioada stagiului profesional el nu a desfăşurat activităţi incompatibile cu profesia de avocat, specificate la art. 11;

c) declaraţia pe proprie răspundere, la care se anexează chestionarul de evaluare a bunei reputaţii;

d) raportul de activitate întocmit de către avocatul stagiar conform cerinţelor stabilite în statutul profesiei;

e) referinţa eliberată de avocatul îndrumător;

f) legitimaţia de avocat stagiar.

(3) Pentru obținerea licenței de exercitare a profesiei de avocat, persoanele specificate la art. 10 alin. (2) prezintă Comisiei de licențiere a profesiei de avocat actele menționate la alin. (1) lit. b)–f), h) și i) din prezentul articol.

Potrivit art. 35 Legea nr. 1260 din 19.07.2002, (1) Uniunea Avocaţilor este organul de autoadministrare al avocaţilor, din care fac parte toţi membrii barourilor din ţară, şi are sediul în municipiul Chişinău.

(2) Uniunea Avocaţilor este persoană juridică, are patrimoniu şi buget propriu. Patrimoniul Uniunii Avocaţilor poate fi folosit şi în activităţi producătoare de venituri, în condiţiile legii.

(3) Bugetul Uniunii Avocaţilor se formează din:

a) contribuţiile avocaţilor;

b) taxele stabilite de Consiliul Uniunii Avocaților;

d) amenzile achitate de avocaţi în calitate de sancţiuni disciplinare;

e) *alte plăţi neinterzise de lege*.

Prevederile art. 42 lit. f) al Statutului profesiei de avocat (în vigoare la momentul depunerii cererii), Congresul are următoarele competenţe: f) stabileşte cuantumul taxelor pentru examenele de admitere la stagiu şi pentru examenele de calificare, cuantumul taxei pentru efectuarea stagiului profesional şi al taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat.

Completul specializat relevă că, reclamantul Trofimov Serghei potrivit cererii depuse Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat la 26.03.2021, a achitat pentru examinarea dosarelor de eliberare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat depuse de persoanele specificate la art. 10 alin. (2) Legii cu privire la avocatură, în mărime de 15.000 lei, potrivit ordinului de încasare nr.QSG2584*2735946. (f.26 dosar administrativ)

Pe parcurs, prin Legea nr. 13 din 21.01.2022 a fost modificat art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la avocatură, fiind expus în următoarea redacție: „*Sunt scutite de efectuarea stagiului profesional persoanele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror, dacă, în termen de 6 luni de la demisia din funcția respectivă, au solicitat participarea la examenul de calificare*”.

Potrivit art. II alin. (1) din Legea nr. 13 din 21.01.2022, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Potrivit art. II alin. (2) din Legea nr. 13 din 21.01.2022, prevederile prezentei legi sunt aplicabile și față de persoanele care au cerut admiterea în profesia de avocat în temeiul art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură până la intrarea în vigoare a prezentei legi, dacă o decizie pe marginea acestor cereri nu a fost luată până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Legea nr. 13/2022 a fost publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 13 din 25.01.2022.

Pe cale de consecință, după intrarea în vigoare al prevederilor Legii nr. 1260 din 19.07.2002 în redacția Legii nr. 13 din 21.01.2022, a fost adoptată hotărârea Uniunii Avocaților nr. 63/2/2022 din 08.02.2022. (f.42-43, dosar administrativ)

În această ordine de idei, Completul specializat evidențiază asupra faptului că procedura administrativă inițiată de Trofimov Serghei prin cererea din 26.03.2021 a fost finalizată odată cu emiterea hotărârii Uniunii Avocaților nr. 63/2/2022 din 08.02.2022.

Potrivit dispozițiilor art. 116 alin. (1) Codul administrativ, *pentru desfăşurarea unei proceduri administrative şi emiterea unui act sau realizarea unei operaţiuni pot fi percepute taxe, dacă acestea sînt prevăzute de lege*.

Completul specializat accentuează asupra faptului că prin Hotărârea Congresului Avocaților adoptată la 05.10.2018, care s-a stabilit începând cu 01 ianuarie 2019 cuantumul taxei pentru examinarea dosarelor de eliberare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat depuse de persoanele specificate la art. 10 alin. (2) a Legii cu privire la avocatură, în mărime de 15.000 lei.

Astfel, din conținutul acesteia rezultă indubitabil faptul că prevederea respectivă reglementează inițierea și desfășurarea procedurii administrative de examinare al dosarelor de eliberare al licenței, taxa fiind percepută anume pentru examinarea propriu-zisă al cererii și nicidecum pentru eliberarea într-un final al licenței de avocat.

Prin urmare, chiar și în condițiile în care cererea reclamantului Trofimov Serghei a fost respinsă, acest fapt nu denotă asupra caracterului nejustificat al încasării acestei taxe, or, efectiv cererea acestuia a fost examinată, fiind adoptată o soluție pe marginea acesteia, prin pronunțarea unei hotărâri motivate al organului colegial. (f.42-43 dosar administrativ) Or, în această situație, faptul achitării unei taxe și depunerii setului de acte necesar, nu garantează necondiționat și eliberarea licenței solicitate, urmând a fi verificată întrunirea tuturor condițiilor stabilite de lege în vederea eliberării acesteia.

Mai mult ca atât, faptul modificării legislației care stabilea competența Congresului Uniunii Avocaților de a aproba taxa pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat, ce a avut loc în perioada dintre momentul depunerii cererii și examinarea acesteia, nu determină lipsa de „actualitate” a acesteia, după cum susține Trofimov Serghei, și nici nu determină ilegalitatea acestei taxe, dat fiind faptul că prin Legea nr. 67 din 22.04.2021 și prin hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr. 15-02/09.09.2021 din 9 septembrie 2021, au fost operate modificări la Legea nr. 1260/2002 și la Statutul profesiei de avocat din 2011, prin care competența de a aproba taxe, inclusiv taxa relevantă în speță, a fost transferată de la Congresul Uniunii Avocaților către Consiliul Uniunii Avocaților, fără ca prin acesta să fie cumva afectată valabilitatea taxelor stabilite anterior de către Congresul Uniunii Avocaților.

Totodată, faptul că Hotărârea Congresului Avocaților din 05.10.2018 prin care se percepe taxa contestată, a fost adoptate în temeiul unor norme juridice ce la etapa examinării cererii nu mai erau în vigoare, nu constituie un temei ce influențează aplicabilitatea acesteia.

În temeiul art. 21 alin. (4) Legea nr. 1260 din 19.07.2002, prezentarea unor acte ce conțin informații neveridice sau neprezentarea informațiilor solicitate

pentru confirmarea circumstanțelor menționate la art. 10 constituie temei pentru neadmiterea la examen, neadmiterea în profesie sau retragerea licenței.

În temeiul art. 78 Codul administrativ, (1) Procedura administrativă se finalizează prin efectuarea unei operaţiuni administrative sau prin emiterea unui act administrativ individual, respectiv încheierea unui contract administrativ.

(2) Participantul care a iniţiat procedura poate retrage petiţia iniţială pînă la finalizarea procedurii. Prin renunţare procedura se declară finalizată, cu excepţia cazului în care există obligaţia continuării ei din oficiu, despre aceasta fiind informaţi şi ceilalţi participanţi.

(3) În cazul în care participantul care a iniţiat procedura nu prezintă documentele sau dovezile solicitate de autoritatea publică în termenele rezonabile stabilite de aceasta şi nu există temeiuri de suspendare a procedurii sau de repunere în termen, autoritatea publică poate constata renunţarea tacită la procedură. Decizia se notifică participantului în cauză conform prevederilor prezentului cod. Odată cu stabilirea termenului, participantul este informat despre posibilitatea încetării procedurii.

În altă ordine de idei, actele ce se prezintă în vederea admiterii în profesia de avocat sunt stabilite expres de lege, iar neprezentarea presupune drept sancțiune neexaminarea cererii, iar în opinia instanței de apel, anume în atare condiții participantul la procedura administrativă ar putea pretinde restituirea taxelor achitate, o altă situație ar fi ce ar justifica restituirea taxei este când persoana a renunțat la procedura administrativă, însă niciuna dintre aceste fapte nu s-a realizat în prezenta cauză, or, în privința reclamantului a fost adoptat un act administrativ, iar faptul că acest act administrativ este unul defavorabil reclamantului nu poate fi catalogat drept un temei ce justifică restituirea taxelor.

Completul specializat apreciază ca fiind întemeiate argumentele apelantului cu referire la faptul că Consiliul de Licențiere, după constituirea sa, a fost obligat să examineze cererea intimatului din 26.03.2021 de admitere în profesie, pentru care era achitată și taxa corespunzătoare privind examinarea dosarelor de eliberare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat depuse de persoanele specificate la art. 10 alin. (2) a Legii cu privire la avocatură, iar în acest context modificarea legii ce a fost aplicată de autoritatea administrativă, nu poate fi imputabilă apelantului.

Asemenea, Completul reține ca fiind întemeiate și afirmațiile apelantului-pârât cu referire la faptul că taxa pentru examinarea dosarelor de eliberare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat depuse de persoanele specificate la art. 10 alin. (2) a Legii cu privire la avocatură a fost instituită și este necesară pentru organizarea și desfășurarea procesului de examinare a dosarelor depuse în temeiul art. 10 alin. (2) de persoanele care doresc să acceadă în profesia de avocat și achitarea taxei date nu garantează acceptarea cererii și admiterea în profesie.

Subsecvent, Colegiul specializat consideră eronată poziția primei instanțe, în ceea ce privește aprecierea argumentelor invocate de către reclamantul Trofimov Serghei în susținerea acțiunii și a pretenției privind restituirea taxei achitate pentru examinarea dosarului de eliberare a licenței, dat fiind faptul că acestea sunt lipsite de suport juridic, reclamantul interpretând eronat prevederile legii și situația de fapt, Uniunea Avocaților din Republica Moldova respingând această solicitare bazându-se pe o interpretare corectă a normelor de drept material, fiind dată o apreciere juridică cuvenită probelor, în conformitate cu competențele prevăzute de lege.

În contextul celor expuse, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că răspunsul UA/941/2022 din 26 decembrie 2022, este legal şi întemeiat, iar pretenția reclamantului Trofimov Serghei este neîntemeiată și lipsită de bază juridică.

Astfel, în circumstanţele de fapt şi de drept stabilite, Completul de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că, instanţa de fond neîntemeiat, cu aplicarea eronată a normelor de drept material, a ajuns la concluzia de admitere a acțiunii.

Prin prisma acestor constatări, Completul de judecată, având în vedere faptul că, circumstanțele cauzei au fost incorect apreciate de către instanța de fond, normele de drept material fiind aplicate eronat, reiterează concluzia de a casa integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 februarie 2024 și pe cauza dată se emite o nouă decizie, prin care acțiunea în contencios administrativ înaintată de Trofimov Serghei către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu privire la obligarea Uniunii Avocaților din Republica Moldova de a restitui lui Trofimov Serghei, suma de 15.000 lei, achitată de către ultimul la data de 26.03.2021 în contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova conform ordinului de încasare nr.QSG2584*2735946, se respinge ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Apelul declarat de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, se admite.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 februarie 2024, și se emite o nouă decizie prin care:

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de Trofimov Serghei către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu privire la obligarea Uniunii Avocaților din Republica Moldova de a restitui lui Trofimov Serghei, suma de 15.000 lei, achitată de către ultimul la data de 26.03.2021 în contul Uniunii

Avocaților din Republica Moldova conform ordinului de încasare nr.QSG2584*2735946, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Decizia cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Braga Angela

Cașcaval Andrei